

Bulbophyllum Thuars (Bulb-oh-Fill-um) viết tắt Bulb.

BÙI XUÂN ĐĂNG

Đây là một loài lan đông đảo vào bậc nhất với khoảng 3000 giống mọc ở Mỹ châu, Phi Châu, Úc châu và phần lớn ở trong các khu rừng ẩm thấp, ướt át của Á châu và Tân tây lan. Loài lan này do Aubert du Petit Thouars lập ra vào năm 1922. Bulbophyllum theo tiếng La tinh **Bolbos** có nghĩa là củ và **phyllon** là lá. Trước đây loài này chia làm 2 chi: Bulbophyllum và Cirrhopetalum, nhưng ngày nay các nhà khoa học chỉ công nhận có một.

Bulbophyllum mọc ở trên cây (epiphyte), với những củ mọc (bulb) nối tiếp với nhau bằng thân rễ (rhizome). Củ có hình quả trứng, trên đỉnh phần nhiều có một lá, nhưng cũng có một vài giống có 2 lá dầy và to nhỏ khác nhau. Tùy theo giống, có lá dài cả thước và cũng có giống chỉ một vài phân. Dò hoa thường mọc từ ngọn hay từ đáy củ mang theo một vài hay hàng chục hoa.

Dựa vào các điều kiện khác biệt, các chuyên gia về lan (taxonomist) đã phân chia loài này ra 70 nhóm khác nhau.

Tên Việt của các loài lan không đầy đủ và cũng không đồng nhất, bởi vì tiền nhân của chúng ta không rành rẽ về lan. Gần đây giáo sư Phạm Hoàng Hộ đặt tên cho loài này là Cầu diệp và tiến sĩ Trần Hợp lại gọi là lan lọng.

Việt nam có khoảng 80-90 giống trong đó có hơn một chục giống đặc hữu như:

Bulbophyllum averyanovii
Bulbophyllum boubetii
Bulbophyllum frostii
Bulbophyllum poilanei
Bulbophyllum subebulum
Bulbophyllum vietnamense

Bulbophyllum bariense
Bulbophyllum fibratum
Bulbophyllum hiepii
Bulbophyllum simondii
Bulbophyllum tixieri

Bulbophyllum frostii

Bulbophyllum bariense

Danh sách này có thể còn nhiều hơn nữa vì lan còn ở trong rừng núi thâm u, hiểm trở chưa tìm kiếm ra được.

CÁCH TRỒNG

NHIỆT ĐỘ

Phần đông các giống Bulbophyllum ưa thích trồng trong nhiệt độ từ 50- 90 F hay là 10- 32.2 C. Một vài giống thường mọc ở các núi cao như Hy mã Lạp sơn hay Tân tây lan ưa nhiệt độ thấp hơn, cho nên khó trồng ở những nơi có nhiệt độ cao hơn.

ÁNH SÁNG

Lan ưa mọc trong bóng rợp nhưng có chút ánh nắng sớm. Nếu chúng ta có thể đọc báo dễ dàng mà không cần phải nhíu mắt đó là ánh sáng thích hợp.

TƯỚI NƯỚC

Vì lan mọc quanh năm cho nên lúc nào cũng phải ẩm ướt, không được để cho khô rễ. Khi lan mọc mạnh cần tưới cho thật đẫm và bón nước vào mùa đông.

BÓN PHÂN

Nên bón bằng phân 15-15-15 hay 10-10-10 với ¼ thìa cà phê cho một gallon hay 4 lit nước và bón hàng tuần. Có thể bón bằng phân cá, phân bò với một nồng độ thật loãng.

ẨM ĐỘ

Lan ưa ẩm độ từ 50-70%.

THOÁNG GIÓ

Lan cần thoáng gió để tránh bệnh tật.

THAY CHẬU

Nên trồng lan trong chậu nông vì rễ ngắn và lan ưa tình trạng luôn luôn ẩm ướt cho nên cần phải thay chậu tối thiểu 2 năm một lần với những vật liệu giữ ẩm và thoáng như búi rêu (sphagnum moss) chẳng hạn. Tuy nhiên lan không ưa đụng chạm đến (disturb) vì vậy nên trồng *Bulbophyllum* trên các miếng gỗ hay cành cây cho hợp với thiên nhiên hơn. Dùng rêu quấn trên mặt gỗ, sau đó dùng giầy câu nhỏ thứ 4-6 lbs quấn lan vào. Khi lan đã bám rễ nên cắt bỏ giầy cây ra.

MÙA HOA NỞ

Hoa thường nở vào mùa Xuân hay mùa Thu. Dò hoa thường mọc ở đáy củ già còn lá hay đã rụng lá. Loài lan này có nhiều giống khi hoa nở tiết ra mùi hôi thối khó chịu như: *Bulb. foetidum*, *Bulb. phalaenopsis*, *Bulb. virescens* v. v. . .

Bulbophyllum virescens

TẬT BỆNH

Vì lan luôn luôn ở trong tình trạng ẩm ướt cho nên thường hay bị các bệnh nấm, mỗi tháng nên phun thuốc trừ nấm một lần (Physan 20, Daconil, Garden diseases control của hãng Ortho) để đề phòng nhiễm bệnh.

